

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය.

රාජ්‍ය සංවර්ධන හා නිර්මාණ නීතිගත සංස්ථාවේ (“සංස්ථාව”) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සංස්ථාවේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සංස්ථාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සංස්ථාව ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සංස්ථාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සංස්ථාව විසින් සංස්ථාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂයපථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නා වූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සංස්ථාවේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල සහ ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව්කිරීම්වල යෝග්‍යතාවය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබා ගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබාගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත සංස්ථාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.

- හෙළිදරව්කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරිපත් කිරීම, ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය ඇගයීමට ලක් කළ අතර ඒ සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සංස්ථාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සංස්ථාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සංස්ථාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සංස්ථාව සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව සහ
- සංස්ථාව විසින් සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 01 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම</p> <p>LKAS - 1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම හි විධිවිධානවලට පටහැනිව ණය ගැතියන්ගේ බැර ශේෂය රු.8,562,252 ක් සහ ණය හිමියන්ගේ හර ශේෂය රු. 247,182,859 ක් 2020 දෙසැම්බර් 31 වැනි දිනට එම ගිණුම්වල හර සහ බැර ශේෂයන්ට එරෙහිව හිලව් කර තිබුණි. එබැවින්, ජංගම වත්කම් සහ ජංගම වගකීම් පිළිවෙලින් රු. 8,562,252 සහ රු. 247,182,859 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>ණය ගැතියන්ගේ රු. 8,562,252 ක් වූ බැර ශේෂය ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලදී වෙන වෙනම හඳුනාගනු ලැබේ.</p>	<p>ආස්ථිතාය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල බව සංස්ථාව සහතික විය යුතු අතර අසාමාන්‍ය ශේෂයන් සැසඳීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08 - ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වල වෙනස්වීම් සහ දෝෂ

සංසන්දනාත්මක තොරතුරු ප්‍රතිශෝධනය කර නොතිබුණ අතර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 08 හි 45 වන වගන්තිය සහ 49 වන වගන්තිය අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. 4,335,613 ක් වූ පූර්ව වර්ෂයේ ගැලපීම් සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශයේ අදාළ අනාවරණය කිරීම් සිදු කර නොතිබුණි.

පූර්ව වර්ෂයේ ගැලපීම් ඉදිරි වර්ෂවල මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙන් වෙන්ව අනාවරණය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

ආස්ථිතය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වන බවට සංස්ථාව සහතික විය යුතු අතර අදාළ තොරතුරු අනාවරණය කිරීමට පියවර ගත යුතු බව .

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 - දේපල, පිරියත සහ උපකරණ.

සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කිබූ පරිගණක උපාංග සහ මෘදුකාංග, කාර්යාලීය ගෘහ භාණ්ඩ, යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ, මෝටර් වාහන සහ අනෙකුත් වත්කම් පිරිවැය පිළිවෙලින් රු. 7,665,759, රු.11,838,574, රු.122,478,704, රු. 180,936,809 සහ රු. 63,041,070 ක් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 16 හි 51 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව එම වත්කම්වල ප්‍රයෝජනවත් ආර්ථික ආයු කාලය නැවත තක්සේරු කර ගිණුම්ගත නොකර සංස්ථාව විසින් අඛණ්ඩව භාවිතා කරමින් තිබුණි.

ස්ථාවර වත්කම් නැවත තක්සේරු කිරීම 2021 වර්ෂයේ සිදුකරමින් පවතී.

ආස්ථිතය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වන බවට සංස්ථාව සහතික විය යුතු බව.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 10 - ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන

සංස්ථාවේ පූර්ණ අයිතිය ඇති පරිපාලිත ආයතනය වන Devcoshowa (Pvt) Ltd. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ අක්‍රියව පවතින අතර 2006 දී සමාගම වසා දැමීමට

විගණන විමසුමේ සඳහන් කර ඇති පරිදි Devcoshowa (Pvt) Ltd. දිගු කලක් තිස්සේ ක්‍රියාකාරී නොවන සමාගමක් වන බැවින් එය සංස්ථාගත කළ දින සිට

ආස්ථිතය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වන බවට සංස්ථාව සහතික විය යුතු බව

පාලක මණ්ඩලය තීරණයක් ගෙන තිබුණි. ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කර නොතිබුණු අතර ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන සංස්ථාව විසින් සකස් කර නොතිබුණි.

ඒකාබද්ධ ගිණුම් සකස් කර නොතිබුණි. ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු කෙරෙමින් පවතී. එම නිසා ලැබිය යුතු ශේෂයන් සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී ගනු ලැබේ.

1.5.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැතියන් සඳහා අඩමාන ණය වෙන්කිරීම රු. 669,791,349 ක් සඳහා අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ණයගැතියන් සඳහා අඩමාන ණය වෙන්කිරීම සිදු කිරීමට භාවිතා කරන ක්‍රමවේදය ඉදිරි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලදී හෙළිදරව් කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය හෙළිදරව් කළ යුතු බව.</p>

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2015 අංක 13 දරන ආර්ථික සේවා ගාස්තු සංශෝධන පනතේ 02 වගන්තියට අනුව ආර්ථික සේවා ගාස්තු (ESC) සහ ඊට අදාළ අධිභාර පිළිවෙලින් රු. 64,158,593 සහ රු. 13,654,032 ක් ගෙවා හෝ 2020 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වෙත ගෙන හෝ නොතිබුණි.</p>	<p>ඉදිරි වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>සංස්ථාව 2015 අංක 13 දරන ආර්ථික සේවා ගාස්තු සංශෝධන පනතට අනුකූල විය යුතු අතර ගෙවිය යුතු මුදල මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ගත යුතු බව.</p>
<p>(ආ) පාරිතෝෂික සඳහා ප්‍රතිපාදන රු. 79,332,387 ක් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගණනය කරනු වෙනුවට 2020 මාර්තු 31 දිනට ගණනය කර තිබුණි.</p>	<p>ඉදිරි මූල්‍ය වර්ෂයේදී පියවර ගනු ලැබේ.</p>	<p>පාරිතෝෂිකය ගණනය කිරීමේ නිරවද්‍යතාවය සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර හඳුන්වා දිය යුතු බව.</p>
<p>(ඇ) රු. 19,348,787 ක තොග ගැලපුම් ශේෂය 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගැලපුම් කර නොතිබුණි.</p>	<p>තොග ගැලපුම් ශේෂය 2021 වර්ෂයේදී රු. 8,573,794 ක හර</p>	<p>තොග ගැලපුම් ගිණුම ගැලපිය යුතු බව.</p>

ශේෂයක් දක්වා ගැලපුම් කර ඇති අතර ශේෂය අවම කිරීමට පියවර ගනිමින් තිබේ.

- (ඇ) 2019 වර්ෂයේ අධි ගණනය වූ ණයහිමියන් රු. 234,194,581 ක් පූර්ව වර්ෂ ගැලපුම් ගිණුම් බැර නොකර සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ උප කොන්ත්‍රාත් වියදම්වලට සඳහා බැර කර තිබුණු බැවින් විකුණුම් පිරිවැය අඩුවෙන්ද මුළු අලාභය වැඩියෙන්ද දක්වා තිබුණි.
- පූර්ව වර්ෂ ගැලපීම් සඳහා ගිණුම්කරණ ක්‍රම මින් පසු අනුගමනය කළ කරනු ලැබේ.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා ඇති ගිණුම්කරණ ක්‍රමවල නිරවද්‍යතාවය සහ විශ්වසනීයත්වය සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර හඳුන්වා දිය යුතු බව.

1.5.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොමැතිවීම

පවත්නා අයිතමය	වටිනාකම රු.	සාක්ෂි නොමැති	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ඉදිකිරීම් ආරක්ෂණ අරමුදලේ ණය ශේෂය.	20,800,000	ණය ගිවිසුම	ණය ගිවිසුම වෙනුවට පිළිගතහැකි ලේඛනයක් තබා ගෙන තිබේ.	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගනුදෙනු සහ වටිනාකම් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය සහ පිරිසිදු හැකිවන පරිදි විගණනය සඳහා සියලුම ලේඛනගත සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතු බව.
(ආ) ණයහිමි ශේෂය	43,829,527	කේවල උපලේඛන සහ වයස් විශ්ලේෂණය	ඉහත ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.	
(ඇ) ණයවර ලිපි ආන්තික ගිණුම	114,127,998	විස්තරාත්මක උපලේඛන	අතුරු විගණන විමසුම් සඳහා ඇමුණුම් ලෙස විස්තරාත්මක උපලේඛන ඉදිරිපත් කර තිබේ.	
(ඈ) උප කොන්ත්‍රාත් අත්තිකාරම්	15,299,042	විස්තරාත්මක උපලේඛන	අතුරු විගණන විමසුම් සඳහා ඇමුණුම් ලෙස විස්තරාත්මක උපලේඛන ඉදිරිපත් කර තිබේ.	
			ඉහත ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ .	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගනුදෙනු

(ඉ)	වෙළඳ ණයහිමි - වැඩබිම්	69,515,187	වයස් විශ්ලේෂණය			සහ වටිනාකම් සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය සහ පිළිගැනීමට හැකිවන පරිදි විගණනය සඳහා සියලුම ලේඛනගත සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ යුතු බව.
(ඊ)	විවිධ ණයහිමියෝ	1,356,639	විස්තරාත්මක උපලේඛන සහ වයස් විශ්ලේෂණය	ඉහත ශේෂයන් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.		
(උ)	ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු	1,201,004	විස්තරාත්මක උපලේඛන සහ වයස් විශ්ලේෂණය	අතුරු විගණන විමසුම් සඳහා ඇමුණුම් ලෙස විස්තරාත්මක උපලේඛන ඉදිරිපත් කර තිබේ.		

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ණයගැති ශේෂය රු. 609,829,608 ක් වසර 03 කට වැඩි කාලයක සිට අය නොවී පැවතුණි. අඩමාණ ණය සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කිරීම හැර එම ණයගැතියන් අයකර ගැනීමට එලදායි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>සංස්ථාව ලැබිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ.</p>	<p>හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.</p>

1.6.2 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සම්පූර්ණ කරන ලද ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති 05 ක් සම්බන්ධයෙන් ලබා ගත් රු. 19,177,978 ක් වූ වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් 2018 වර්ෂයේ සිට පියවීමකින් තොරව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.</p>	<p>රඳවා ගැනීම් මුදා හැරීමෙන් පසු වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් පියවීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.</p>	<p>මෙම ශේෂයන් පියවීමට පියවර ගත යුතු බව.</p>

1.7 මූල්‍ය කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත ණය සීමාව ඉක්මවා රු. 10,831,519 ක අයිතවක් බැංකුවෙන් ලබාගෙන තිබුණි.	ණය සඳහා බැංකු පොලී පිරිවැය හේතුවෙන් බැංකු අයිත සීමාව ඉක්මවා තිබීම සහ ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලැබිය යුතු ගෙවීම් ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් අයිතව පියවා නොමැත.	ගිවිසුම අනුව කටයුතු කළ යුතු බව .
(ආ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ බැංකු ණය මුදල රු. මිලියන 1,420 ක් වූ අතර එම ණය සඳහා පොලී වියදම රු. 164,565,105 ක් විය. මෙම පොලී වියදම වර්ෂයේ මුළු මූල්‍ය වියදම්වලින් සියයට 78 ක් නියෝජනය විය.	කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතා හේතුවෙන් සංස්ථාවට පසුගිය වර්ෂවල විශාල ණය ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමට සිදු වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එම ණය සඳහා විශාල පොලී මුදලක් ගෙවීමට සංස්ථාවට සිදු විය.	සුදුසු උපාය මාර්ග භාවිතා කරමින් පොලී වියදම් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් අයවැයගත ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය රු. මිලියන 1,002.64 ක් වුවද මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් වලින් තරා හුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය රු. මිලියන 85.18 ක ඍණ ශේෂයක් විය. අයවැයගත සංඛ්‍යාව හා සසඳන විට එය සියයට 108 ක අඩුවීමක් විය.	COVID 19 තත්ත්වය හේතුවෙන් සහ ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා අධික මෙහෙයුම් පිරිවැයක් සහ සංස්ථාව මුහුණ දෙන මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුවෙන් 2020 වර්ෂය සඳහා අයවැයගත ලාභය සහ අයවැයගත මුදල් ප්‍රවාහය ඉටු කර ගැනීමට නොහැකි විය.	සැලසුම් කළ පරිදි කටයුතු කළ යුතු බව .

1.8 බදු රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>එකතුව පිළිවෙලින් රු. 942,436,927 ක් සහ රු. 6,342,105 ක් වූ එකතු කළ අගය මත බද්ද සහ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට වර්ෂ දහයකට වැඩි කාලයක් තිස්සේ පියවීමකින් තොරව පැවතුණි.</p>	<p>සංස්ථාව මුහුණ දුන් මූල්‍ය දුෂ්කරතා හේතුවෙන් 2020 දෙසැම්බර් 31 වන විට VAT සහ NBT ගෙවා නොතිබුණු අතර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවට (IRD) අභියාචනා ඉදිරිපත් කර ඇති අතර IRD හි තීරණය මත ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.</p>	<p>සංස්ථාව බදු නීතියට අනුකූල විය යුතු බව.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සංස්ථාවේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පෙර වර්ෂයේ රු. 843,901,384 ක බදු පෙර ශුද්ධ අලාභයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. 257,420,711 ක බදු පෙර ශුද්ධ අලාභයක් වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලවල රු. 586,480,673 ක වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කෙරිණි. විකුණුම් පිරිවැය අඩුවීම සහ අනෙකුත් ආදායම් වැඩිවීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ඉහළ යාමට ප්‍රධාන හේතුව විය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු. මිලියන 137.28 ක පාලම් ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති හතරක් සහ රු. මිලියන 361.74 ක ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති 9 ක් නිම කිරීමට අපේක්ෂා කර තිබුණද තර්ජන ප්‍රගතිය සියයට 50ට අඩු විය.</p>	<p>රටේ පවතින Covid 19 තත්ත්වය, අධික මෙහෙයුම් පිරිවැය, වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ප්‍රමාදය, සංස්ථාව මුහුණ දෙන මූල්‍ය දුෂ්කරතා, අරමුදල් ප්‍රතිපාදන නොමැතිකම සහ පාරිසරික ගැටළු 2020 වර්ෂයේ ව්‍යාපෘතිවල තර්ජන සහ</p>	<p>අපේක්ෂිත සැලසුම්වලට අනුව ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බව .</p>

අපේක්ෂිත ප්‍රගති මට්ටම් අතර වෙනසට හේතු විය.

(ආ) ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරියෙන් වටිනාකම වූ රු.මිලියන 1572.65 ක් වූ පාලම් ව්‍යාපෘති 16 ක් ඉදිකිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්තු ලැබී තිබුණු අතර 2018 හා 2019 වර්ෂවලදී ඒවා නිම කිරීමට නියමිතව තිබූ නමුත් 2020 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් නිම කර නොතිබුණි. ව්‍යාපෘති 08 ක භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 50 ට වඩා අඩු බව නිරීක්ෂණය විය.

රටේ පවතින Covid 19 තත්ත්වය, අධික මෙහෙයුම් පිරිවැය වැඩ ආරම්භ කිරීමේ අත්තිකාරම් ප්‍රමාදය, සංස්ථාව මුහුණ දෙන මූල්‍ය දුෂ්කරතා, අරමුදල් ප්‍රතිපාදන නොමැතිකම සහ පාරිසරික ගැටළු 2020 වර්ෂයේ ව්‍යාපෘතිවල තරා සහ අපේක්ෂිත ප්‍රගති මට්ටම් අතර වෙනසට හේතු විය.

අපේක්ෂිත සැලසුම්වලට අනුව ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

(ඇ) සම්පූර්ණ කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම රු. මිලියන 830.97ක් වූ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති අටක් සහ ජල සම්පාදන හා වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘතියක් කිසිදු ප්‍රගතියක් නොමැතිව ඉතිරිව ඇත.

අරමුදල් ප්‍රතිපාදන නොමැතිකම නිසා කිසිදු ප්‍රගතියකින් තොරව පැවතුනි.

අපේක්ෂිත සැලසුම්වලට අනුව ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමට කටයුතු කළ යුතු බව.

(ඈ) ව්‍යාපෘති 17ක 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට එකතුව රු. 186,279,697 ක අලාභයක් හඳුනාගෙන තිබුණි.

ව්‍යාපෘති අංක 1124, 1153 සහ 1185 ලාභ ජනනය කර තිබේ. සංස්ථාවේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා, ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රමාදය, අරමුදල් නොමැතිකම සහ අධික මෙහෙයුම් පිරිවැය හේතුවෙන් අනෙකුත් ව්‍යාපෘති පාඩු ලැබීය.

වියදම් අවම කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු බව .

3.2 උන උපයෝජිත දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>රත්මලාන ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍රයේ රු. 67,133,489 ක් වටිනා භාවිතයට නොගන්නා මෝටර් රථයක් හා යන්ත්‍රෝපකරණ පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>විමසුමේ වටිනාකම් සඳහන් කර ඇති වත්කම් අළුත්වැඩියා කිරීමේ හෝ ධාවන තත්වයේ පවතී.</p>	<p>වත්කම් නිසිලෙස පරිහරණය කරන බවට සහතික විය යුතු බව .</p>

3.3 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංස්ථාවේ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 491ක් වූ අතර තථ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව 594ක් විය. ඒ අනුව සංස්ථාවට විවිධ තනතුරු සඳහා සේවකයින් 103 දෙනෙකු අතිරේකව බඳවාගෙන තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>2020 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද ඉදිකිරීම් සඳහා ශ්‍රම අවශ්‍යතාවය මීට හේතුවී ඇත.</p>	<p>තථ්‍ය සේවක සංඛ්‍යා මට්ටම් තහවුරු කර ගැනීමට කාලීන පදනමින් සමාලෝචනය කර පියවර ගත යුතු බව.</p>
<p>(ආ) අනුමත සිවිල් ඉංජිනේරු තනතුරු සංඛ්‍යාව 19 ක් වන නමුත් සිවිල් ඉංජිනේරුවන් 50 දෙනෙකු කොන්ත්‍රාත් පදනම ලෙස බඳවාගෙන තිබුණි. තවද, අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව ඉක්මවා ආරක්ෂක නිලධාරීන් 28 දෙනෙකු බඳවාගෙන තිබුණි.</p>	<p>2020 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද ඉදිකිරීම් සඳහා ශ්‍රම අවශ්‍යතාවය මීට හේතුවී ඇත.</p>	<p>තථ්‍ය සේවක සංඛ්‍යා මට්ටම් තහවුරු කර ගැනීමට කාලීන පදනමින් සමාලෝචනය කර පියවර ගත යුතු බව.</p>